

Secundus Physicorum

tudo mathematica sed scientia ē impossibilium aliter se habere et sic non est de contingentibus. Sed hec sunt contra articulum pcedēte nec valet dicere oia euenire necessario solum ex suppositione qz tunc tolleretur meritis ideo em̄ necessario continuans actum nihil meretur de nouo quia per aliquod tempus necessario continuat. Itē frustra est oē cōsiliū cōtra illam necessitatē supponis ergo p hoc destruitur policia ita bene sicut per necessitatē absolutam antecedens patet qz nullius vnqz cōsiliū fecit vt necessarium ex suppositione ista non fieret. Forte dicis qz futurum contingens nō dicit cōtingēs per respectū ad cām primā vt fortē esse peccaturum non ē cōtingēs qz deus hoc scit cū de⁹ sit quedā cā necessaria s; dī eē cōtingēs per respectū ad cām proximā primā siue secūdā: s; sit necessariū p respectū ad cām pīmā. Contra hoc obijciunt per argumenta cōmentatoris factā cōtra autēnam probādo qz non sit possibile aliquid esse necessarium respectu alicuius et cōtingentis respectu alterius qz illo dato sequit̄ qz aliquid est in natura qz nō est nālīter necessariū neqz nālīter cōtingens. Probatur capto illo qd respectu diuersorum est necessarium et contingens. Tūc sic oē quod nālīter est aliquale cuiusqz cōparet̄ ipm̄ est tale ergo si illud quod pri⁹ est signatum naturaliter est cōtingēs cuiusqz cōparet̄ ipm̄ erit contingens sicut ignis qui est calidus respectu cuiusqz rei.

CSecundo arguitur ad idē qz bñ sequitur a est cōtingenter futurū ergo potest non fore. Et sequit̄ est necessariū ergo non p̄t nō fore ista aut̄ implicat contradictionem. Forte dicis qz nō qz hoc est respectu diuersorum. Cōtra impossibile est qz a diuersis cāis duo p̄dictoria verificēt̄. Alias ego possē verificare vnū et reliquū. Itē si a potest nō fore ponat̄ in eē qz factū p̄z qz nō sit a deo s; nō erat necm̄ respectu dei. Itē tūc oia futura per respectum ad aliquā cām absolute necessario euenirent et sic sortes absolute necessario peccabit respectu dei. Item tūc mundus qui dependet a solo deo factus fuisset necessario qz cā eius proxima s; deus est necessaria. Item deus scit aliqua contingenter euenire ergo respectu ille scientie aliqua contingenter eueniunt.

CTertio arguit̄ ad idē qz si cā mouens in q̄tū mota necessario mouet tūc necessario mouet. Capio ergo cām qz inmediate est a deo illa necessario mouetur a deo ergo illa necessario mouet aliam cām et sic deueniēdo vsqz ad ultimā si prima sit necessaria oēs intermedie erunt necessarie. Itē res prius est a deo qz a cā secunda ergo in illo p̄iori habebit necessitatē quia erit a solo deo sed cā posterior nō potest sibi dare esse cōtingens qz iā habet conditionē repugnātem ergo null⁹ erit effect⁹ cōtingens. Item deus p̄t oia contingentia producere se solo ergo res nō sunt necessarie dato qz cōparentur ad cām primā.

CQuarto si res non necessario euenirent absolute sequeretur qz motus posset habere ultimum instans sui esse quia suppono qz motus petri nūc si tunc querō an petrus absolute possit post hoc non currere et si sic ponatur in esse. Tūc sic motus petri nūc est p cāsum et post hoc nō erit ergo habet ultimum instans sui esse. Item aliquando necessari⁹ erit asinū fuisse ergo ille asinus necessario erit antecedens p̄z quia post mortem istius asini verum erit dicere necesse est istum asinum fuisse et loquor de necessitate naturali.

CQuinto necessitas que est ex fine est necessitas

suppositionis si ergo in rebus naturalibus solus est necessitas ex fine vt dictum est sequeretur qz nulla esset necessitas absoluta in naturalibus quod tamē est falsum quia necesse est absolute compositum ex cōtrariis corrūpi. Itē hominē esse hominē est necessarium absolute et tū hoc non est necessarium ex fine qz nullus est finis propter quē hō est homo. Finis enim est gratia cuius aliquid fit. Sed hominem esse hominē a nullo fit. Item in mathematicis est necessitas et tamē ibi nō est finis nullus enim est finis qz re triangulus habet tres angulos etc. Item secluso oī fine necesse est compositū ex cōtrariis corrūpi igitur. Item corruptiones rerū vt mors et defect⁹ non habent causam per se ergo non habent finem et tamen necesse est aliquas res corrūpi quia habēt de terminatā periodū. Similiter qz homo sit mortalis non est propter finē sed propter materiam. Forte dicis qz etiā a materia est necessitas in rebus naturalibus hoc est contra philosophum et cōmentatorem hic: vnde aī sic qz tūc in animalib⁹ habentibus testā tota testa esset inferius propter suam grauitatem qz tamen est falsum tum quia materia est causa contingente potius qz necessitas. S. T. prima parte. q. 86. art. 3.

CSexto tūc omnia in naturalib⁹ essent necessaria et nulla essent cōtingētia quia in omnibus est necessitas ex suppositione finis. Item si aliqua essent contingentia vel essent contingentia quando sunt vel quando non sunt non primum patet per phm̄ primo peripher. qz omne qd est qñ est necesse est esse nec fm̄ p illam regulam artis obligatorie posita falso contingit de presenti in instāti negādū est ipsū esse que regula probat̄ sic qz per hoc qz illud positum sustinēdū est tanqz verū s; sustinēdū est p aliquo instāti p q est possibile nō aut̄ est vex possibile p illo instāti p quo est positum quia si esset possibile pro illo instāti posset esse verum. Et tunc vel per motum vel mutationem sed neutro modo quia motus non est in instāti nec mutatio est in aliquo instāti ad oppositum eius quod tunc inest quia simul sunt mutatio et terminus mutationis.

CSeptimo secundum phm̄. 10. metaphysice illud quod est primum in omni genere est mēlura oīm que sunt illius generis. Sed diuina potentia est prima potentia ergo secundū eam debet aliquid iudicari possibile vel impossibile. Item quanto causa magis influit in effectum tanto scdm eam magis debet iudicari sumi. Sed causa prima magis influit in effectum qz causa secunda ergo secundum cām pīmā magis debz iudicari de effectū. Effectus ergo iudicandi sunt possibles vel impossibles scdm cās superiores. Item illuminare cecum est impossibile secundū causas inferiores. Et tamen hoc est possibile cum quādoqz fiat ergo non est iudicandū si aliquid impossibile sit secundum causas inferiores sed scdm causas superiores. Item mundum fore fuit possibile anteqz mundus esset non aut̄ fuit possibile secundum causas inferiores ergo etc.

COctauo diuisibilitas est quedam proprietas continui sibi necessario cōueniēs et nō ppter aliquē finē. Itē necessitas est ex illo p quod aliquid pōt demonstari esse tale sed per q̄libet causam pōt conclusio demonstrari ergo per q̄libet cām res pōt dici necessaria. Itē res naturalis nō pōt esse sine causa materiali nec sine formali ergo habz ex istis necessitatem.